

PTICE IN LETALA

PRED PRISTANKOM 1,77 %

NEZNANO1,77 %

PRISTANEK 46,08 %

KANJA15,93 %

NAVADNA POSTOVKA11,50 %

NEZNANO7,08 %

NA TLEH 4,42 %

LASTOVKA1,77 %

KANJA0,88 %

NAVADNA POSTOVKA0,88 %

VZLET 42,48 %

KANJA13,27 %

NAVADNA POSTOVKA11,50 %

SIVA VRANA4,42 %

PO VZLETU 5,31 %

NAVADNA POSTOVKA1,77 %

LASTOVKA1,77 %

NEZNANO1,77 %

TRKI PTIC Z LETALI

Podatki 2008-2013

Na letališču Jožeta Pučnika tako kot na letališčih po vsem svetu prihaja do trkov med pticami in letali, predvsem med vzletanjem in pristajanjem. Srečanja pernatih in železnih ptic se slabo končujejo, včasih za obe vpleteni strani.

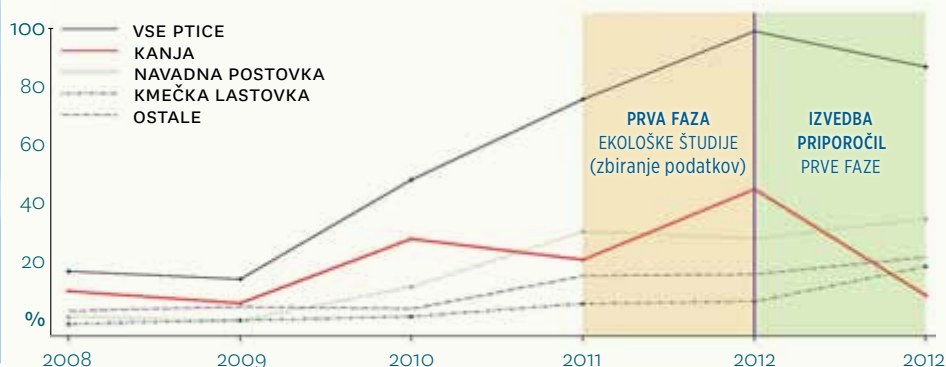
BESEDILO: DZVN

Letos novembra je pozornost potnikov na ljubljanskem letališču Jožeta Pučnika privabljala fotografska razstava z motivi ptic in letal pri vzletanju in pristanku. Večina je verjetno hitela mimo; tisti pa, ki so ob posnetkih obstali, so lahko videli, da so avtorji razstave posvetili pozornost sobivanju živim in kovinskih ptic, ki so v zraku včasih udeleženske nesreč (»bird strikes«).

Izraz v mednarodno predpisanem sporazumevalnem jeziku letalcev označuje ne tako redka, moteča in tudi nevarna ter draga »srečevanja« ptic in letal. Ptičji trki so nočna (in dnevna) mora vseh letališč. Ker pa so ptičje združbe na različnih zemljepisnih dolžinah in širinah različne, ima vsako letališče drugačne ukrepe za reševanje ptičje problematike.

Ljubljansko letališče leži med zadnjimi ostanki mogočnih nižinskih gozdov, prav v »dnevni sobi družine Bambi«, kot je šaljivo zapisal biolog Gregor Belušič. Srne je ustavila visoka ograja, tako da so si poiskale druge kraje, ptice pa si ne dajo tako zlahka vzeti svojega prostora. Raziskovalci so med študijo ptičje favne, ko so med decembrom 2011 in 2012 evidentirali ptice, ki so letale nad letališčem, ugotovili, da jih to področje zelo mika, saj je lovišče za njih veliko bolj zanimivo kot v okoliških habitatih. Najmanj se dajo motiti kanje, sive vrane in navadne postovke.

POTRJENI TRKI PTIC Z LETALI NA 10.000 PREMIKOV LETAL OD LETA 2008 DO KONCA 2013

STRAN 58: *Crane And Jet*
Peter Dam

STRAN 59: *Pristajalne meglice*
Alen Lacijan

ZGORAJ: *Večerne igrice*
Alen Lacijan

STRAN 61: *Varna vrnitev*
Tone Trebar

Kanja je srednje velika ujeda in navadna postovka vrsta sokola, obe pa lovita poljske voluharice, ki se zadržujejo tudi na travnikih znotraj letališke ograje. Tudi za vrane se v določenih obdobjih leta najde dovolj hrane: žuželke in druge živali, najrazličnejša semena ter plodovi, teknejo pa jim tudi kakšni odpadki.

Ljubljansko potniško letališče je v preteklosti preprečevalo trke med letali in pticami z metodami, ki jih predpisuje mednarodna zakonodaja za civilno letalstvo. Ker ti ukrepi niso bili dovolj učinkoviti, iščejo rešitve v povezavi z znanostjo in različnimi strokami v okviru ekološkega pristopa.

Ekološki ukrepi temeljijo na globljem poznavanju vzročno-posledičnih mehanizmov v ekologiji ptičev. Uprava Aerodroma Ljubljana je k sodelovanju povabila Fundacijo Družba znanja in vrednote narave. Ustanova je nastala pred kratkim, temelji pa na povezovanju gospodarstva, znanosti in ozaveščanja pri uvajanju novih ukrepov, ki upoštevajo sonaravno bivanje in trajnostni razvoj. Njeni sodelavci so z novimi metodami in novimi tehnologijami leta 2011 začeli proučevati naravni sistem v okolici letališča in iskati rešitve za trajno sožitje in učinkovito zmanjševanje nevarnosti, ki jo za letala predstavljajo ptice, ne da bi pri tem porušili ravnovesje v naravi.

Posebno pozornost so posvetili najbolj ogroženim vrstam: kanji, navadni postovki in sivi vrani. Po metodologiji standardne matrike za oceno tveganja so ugotovili, da zanje obstaja visoka stopnja resnosti in verjetnosti trka.

Za zmanjšanje tveganja trkov so predlagali naslednje ukrepe:

- odvrčanje ptičev z nenasilnimi metodami: hupo, pirotehniko in bioakustiko;
- območje, poraslo z višjo travo, je za kanje nezanimivo, zato je bolje, da se blizu letališke steze vzdržuje visoka trava;

- pri postovkah, ki jih višja trava ne odvrne, bi bilo učinkovitejše iskanje gnezd in pobiranje jajc. S to metodo je mogoče nadzorovati število mladih živali, ki so predvidoma najpogostejše udeleženke trkov.

Ekološko sonaravni način trkov letal s ptiči seveda ne more popolnoma preprečiti, vendar bistveno zmanjšuje številčnost ptičev in zato je tudi trkov manj. Po letu 2012 se število trajno zmanjšuje: leta 2012 je bilo 65 trkov, leta 2013 so jih ugotovili 54, do julija 2014 pa le še 18. Med ogroženimi vrstami se je število trkov najbolj zmanjšalo pri kanjah: od leta 2012, ko jih je bilo 30, se je število lani zmanjša-

lo na 6, prav toliko so jih zaznali letos do julija. V dosednji evidenci je bilo v trkih udeleženih 21 potrjenih vrst in še nekaj neznanih.

Fundacija *Družba znanja in vrednote narave* je neprofitna organizacija, ki s svojim delovanjem uveljavlja znanost in znanje. V vsakdanjem delu združuje interese gospodarstva in nosilcev znanj. Gospodarstvo povezuje z vprašanji biodiverzitete in pomaga podjetjem oblikovati politiko in strategijo družbene odgovornosti. Naročnik študije je Aerodrom Ljubljana v sodelovanju s Kontrolo zračnega prometa Slovenije in Zavarovalnico Triglav.